

længere ud i Kampen, end naar han kun ser den mørke Nat til Slutning. Vi ville maaſte, dersom det lykkes, som jeg sagde før, have gjort et lille Skridt ind paa den sociale Udvikling, som Lovgivningen maa tage sig af, vi ville derved have gjort et lille Skridt til Løsning af Tidens sociale Spørgsmaal, som Dag for Dag trænger sig stærkere i Forgrunden, og naar andre Magter, som tro at kunne holde denne Bevægelse nede med Magt, maa gienne gaa de stærke Kræfter, hvorpaa vi før have set Exempel, af samme Grund, da er denne fuldbyrdet hos os i Stilhed og Ro, og vi opleve maaſte atter noget Lignende som i 1848. Dengang fuldbyrde vi, har man sagt, en politisk Revolution uden Blod og uden Vaaben, denne Gang ville vi lige saa fredeligt fuldbyrde en anden Revolution, en social; thi den Revolution, der ikke faar Lov til at fuldbyrde sig i Folkenes Sind, vil heller aldrig fuldbyrde sig i Historien.

Solstein-Ledborg: Saavel det Lovforslag, der nu ligger for, som det, der vil komme til at ligge for, naar dette Lovforslag er afstemt udgaa fra den samme Række, nemlig den, at den frie Konkurrences Principer ikke mere lade sig anvende. Jeg siger med Villie: den frie Konkurrence, fordi det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgfreds (Nimstads) ikke forstod, at den frie Konkurrence havde noget med dette at gjøre. Men hvad er den frie Konkurrence paa dette Gebet? Det er jo ikke Andet end det Arjom, at Selvhjælp er fuldstændig tilstrækkelig til at hjælpe den trængende Arbejderklasse. Det er den frie Konkurrence, anvendt paa Godegjørenhedens Gebet; den hedder der: Selvhjælp. Istedetfor at hjælpe, siger man: hjælp Dig selv. Den frie Konkurrence skal kunne klare alt mellem Kapital og Arbejde, de sociale Spørgsmaal og de Trængendes Stilling, fordi der, naar de kunne anvende deres Kræfter og have fuldstændig Frihed til at anvende dem, da ikke skal være nogen Tvivl om, at de kunde hjælpe sig selv, og saa kan man jo spare sig selv at hjælpe eller at lade det Offentlige gjøre det; Arbejderne kunne hjælpe sig selv, mener man, naar de kun ret forstaa at organisere Selvhjælpen. Derfor er den organiserede Selvhjælp da ogsaa det Arkonum, som den liberale Stat har anbefalet som Hjælp, saavel mod Proletariatet, som med Hensyn til den sociale Elendighed overhovedet. Men denne Opfattelse er nu i Færd med at uddø, og det bliver mere og mere klart for Alle, at der maa noget Mere til end Selvhjælp, hvis man ikke vil lade Samfundet ganske rolig drive ind i meget farlige sociale Kræfter. Det Mere, der skal til, er Hjælp; foren Hjælp og Selvhjælp, saa komme vi maaſte et lille Skridt bort fra den Afgrund, som vi ellers have Udſigt til at styrte i. Det er det, som begge Lovforslagene, baade dette og det næstefter følgende paa Dagsordenen, ere gaaede ud fra, at der foruden

Selvhjælpen maa ydes Hjælp. Det, der stiller vort Forslag fra det, der kommer efter vort, er væsentlig den Naade, hvorpaa vi have troet at burde løse denne Opgave; det er ikke saa meget de Grundfættninger, der ligge til Grund for vor hele Opfattelse af Situationen, det er langt snarere det Syn, vi have havt paa, hvilke Midler der bør anvendes, og hvilke der ikke bør anvendes. Jeg skal selvfølgelig kun holde mig til det Forslag, der foreligger; men da vor ærede Ordfører saa overordentlig klart, udsørligt og godt har omtalt det, og da det desuden er blevet behandlet fra saa mange forskjellige Sider, saa haaber jeg, at der ikke fra den ærede Formands Side vil være nogle i Veien for, at jeg faar Lov til samtidig med, at jeg omtaler vort Forslag, at berøre det andet Forslag, for saa vidt jeg kommer til at omtale Forskjellen mellem de to Forslag, for at det tydelig kan træde frem, hvori de adskille sig, og hvori de Midler ere forskellige, som vi ville anvende. Naar jeg med to Ord skal sige dette, er Forskjellen den, at vi ville give Arbejderne, den Trængende eller hvad man vil kalde dem — det er de Klasser, der ikke have nogen Kapital, hverken fast eller flydende — en Ret, medens de Herrer Forslagsstillere til det efterfølgende Forslag ikke ville give dem en saadan Ret; de have den bedste Hensigt til at ville give dem Noget, men om de skulle Midler dertil, er en anden Sag. Hjertet er godt, og de have den største Lyst til at give, men ikke som Ret; vi derimod ville give det som en Ret, ikke som en Naade. Konsekventer have selvfølgelig disse Standpunkter, og det meget forskellige Konsekventer; thi det er ganske klart, at naar man som vi hævder, at der skal staves en virkelig Ret for den vedkommende stræbsomme Arbejder, som trænger, saa er man derved særligt ledet af et Ønske, og naaer ogsaa i en særlig Grad at opfylde en af Grundlovsparagraferne, nemlig § 84. Det er klart, at § 84 i Grundloven, saaledes som den lyder, stemmer bedst med vort Forslag, og fyldestgøres bedst ved vort Forslag, og det er ligeledes klart, at den opfyldes kun lidet ved det andet Forslag. Grundlovens § 84 siger udtrykkelig, at den, der ikke kan ernære sig eller Sine — og jeg antager, at den derved har tænkt paa de stræbsomme Individuer og ikke paa dem, som ikke ville — er berettiget til at erholde Hjælp af det Offentlige. I det vi altsaa give dem en Ret, opnaa vi, dersom Forslaget vedtages, at fyldestgjøre Fordringen i Grundlovens § 84, som til Dato ikke har været fyldestgjort, hvorimod de Herrer Stillere af det andet Forslag ikke opnaa det, og jeg antager heller ikke, at de tilſigte en saadan Fyldestgørelse af § 84; thi de tilſigte jo ikke at give de Vedkommende nogen Ret, og det er dog lovet dem i Grundloven. Dernæst har den forskellige Opfattelse af, hvorledes man mener at burde gaa frem i disse Tilfælde, en stor Betydning med Hensyn til det so-